

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 13. januar 2022

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder)

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DF, KF og NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (SF, RV, EL, FG, IA og Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG)) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (SIU) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at livstidsdømte har begået meget alvorlige forbrydelser, og at der er behov for at gribe ind over for dem af dem, der vedvarende påberåber sig offentlighedens interesse – enten ved, at de finder veje til at udtale sig offentligt eller få kontakt til personer uden for fængslet.

Det udgør i SF's optik et problem, hvorfor SF kan se behovet for at stramme op, idet det må være ekstremt krænkende som offer eller pårørende hele tiden at skulle høre om de dømtes eskapader bag murene.

Men SF mener, at der skal strammes op over for dem, som skaber problemerne, og at dette navnlig drejer sig om to personer, hvorfor det efter SF's opfattelse ikke kan begrunde indgreb over for alle livstidsdømte. Stramninger bør således ikke ramme de øvrige livstidsdømte, som ikke gør noget væsen af sig, men passer deres afsoning og sig selv.

SF finder, det virker ude af proportioner at stramme reglerne over for alle og dermed begrænse alle livstidsdømte væsentligt i deres kontakt til omverden, alene fordi to personer ikke kan finde ud af at opføre sig ordentligt. Den slags kollektiv straf bør man efter SF's opfattelse afstå fra at bruge. Samtidig indeholder forslaget noget af det, vi skal væk fra i kriminalforsorgen, og som vi også i den nye flerårssftale har adresseret, nemlig ekstrem detailstyring og flere regler, som fratager fængselsbetjentene deres mulighed for at foretag de rette skøn og bruge deres faglighed.

Forslaget indeholder mere disciplinærstraf, som vi allerede har konstateret ikke virker og ikke giver mening for de ansatte - flere regler, som tømmer jobbet for mening og sluger betjentenes tid, og som ikke giver værdi for nogen, f.eks. at skulle kontrollere, om alle den livstidsdømtes beviser for, hvilke nære relationer vedkommende har haft, holder og giver adgang til et besøg, og problemerne for livstidsdømte med at indhente beviser, når de ikke har adgang til data uden for murene.

Nogle af de livstidsdømte har afsonet i 20 år eller mere. SF underkender ikke hensynet til ofrene, men appellerer samtidig til, at vi holder fast i, at de fleste livstidsdømte aldrig træder frem i offentligheden. SF opfordrer derfor til, at stramningerne målrettes dem, der skaber problemerne. Det samme påpeges i flere af høringsvarene.

SF kan støtte, at den livstidsdømte ikke skal have lov at udtale sig om sin ugering offentligt. Det synes respektfuldt over for ofrene, hvilket SF kan bakke op.

Når SF afviser dette forslag, hænger det sammen med, at myndighederne allerede i dag kan mange af de ting, som

regeringen vil ophøje til lov, f.eks. at skulle afsone i lukket regi de første 10 år uden mulighed for udgang. Sådan er det allerede for de fleste livtidsdømte. I ekstremt få tilfælde kan der ske overførsel til halvåbent regi. SF undrer sig over, at regeringen ikke lader den mulighed bestå. Om der skal ske overførsel, må i det konkrete tilfælde bero på en vurdering af, hvordan den enkelte gebærder sig, og om vedkommende er farlig, i stedet for at indføre en rigid skæringsdato på 10 år.

I forhold til udgang er det rigtigt, at den indsatte kan ansøge herom efter 2-5 år, men udgangen bevilges stort set aldrig. Justitsministeriet nævner selv, at der kan gå op til 15-20 år, før det reelt sker. På den baggrund finder SF ikke, at der er behov for nye regler.

Allerede i dag kan Kriminalforsorgen begrænse adgang til telefoni, besøg og breve, og det sker allerede over for livtidsdømte. På dette område er regeringens forslag derfor også et slag i luften.

SF er desuden bekymret for, at Kriminalforsorgen af egen drift skal være opmærksom på, om der er indsatte, der bliver for påvirkede af manglende social kontakt. SF har ikke fået nogen gode forklaringer på, hvordan det realistisk kan sikres i en hverdag, hvor der ikke er tilstrækkeligt med kræfter og hænder til de nuværende opgaver.

SF er bekymret for personalet, fordi det kan skabe konflikter, når de indsatte bliver frustrerede, og når de indsatte fratages de få glæder og muligheder, de har. Samtidig ved vi, at det resocialiserende element skrumper ind, idet vi ved, at relationer er noget af det vigtigste i forhold til resocialisering.

Meget af det, regeringen foreslår med forslaget, kan myndighederne således i forvejen, og derudover er forslaget ikke tilstrækkelig målrettet.

Sidst, men ikke mindst, medfører forslaget unødige regler og administration for personalet. Personalets tid kan bruges bedre. SF støtter derfor ikke forslaget.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af SIU):

Til § 1

1) I den under *nr. 9* foreslåede § 59 a affattes *stk. 3* således:

»*Stk. 3.* En anden fysisk person må ikke på vegne af den indsatte offentligt fremsætte en tilkendegivelse som nævnt i *stk. 1*, uden at den indsatte efter *stk. 2* har fået tilladelse til at fremsætte den pågældende tilkendegivelse.«

[Præcisering af anvendelsesområde]

2) I det under *nr. 11* foreslåede *kapitel 22 b* indsættes i § 123 b, *stk. 1*, efter »§ 59 a,«: »*stk. 1* eller *3*,«.

[Præcisering af anvendelsesområde]

Bemærkninger

Til nr. 1

Der er tale om en præcisering af bestemmelsens anvendelsesområde. Bestemmelsen har til formål at sikre, at en anden fysisk person end den indsatte også er forpligtet efter bestemmelsens *stk. 1*. Præciseringen skyldes, at bestemmelsen i sin oprindelige formulering kunne forstås sådan, at det er den indsatte, der er pligtssubjekt efter bestemmelsen. Formålet er imidlertid, at det er den pågældende person, der fremsætter tilkendegivelsen på vegne af den indsatte, som er pligtssubjekt. Således vil den foreslåede § 59 a, *stk. 3*, indebære, at en anden person end den indsatte også skal overholde den foreslåede § 59 a, *stk. 1*, når den omfattede tilkendegivelse fremsættes på vegne af den indsatte.

Det præciseres desuden med bestemmelsen, at det er den indsatte, som skal opnå tilladelse, før en omfattet tilkendegivelse kan fremsættes offentligt efter bestemmelsen.

Til nr. 2

Der er tale om en præcisering af straffbestemmelsens anvendelsesområde. Med ændringsforslaget præciseres, at det alene er en overtrædelse af det foreslåede § 59 a, *stk. 1* eller *3*, der er strafbar med bøde efter bestemmelsen.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. november 2021 og var til 1. behandling den 23. november 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 22. september 2021 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 440 (folketingsåret 2020-21). Den 10. november 2021 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 11 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser om lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 12 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Bjørn Brandenburg (S) Jeppe Bruus (S) Julie Skovsby (S) Kasper Roug (S) Rasmus Stoklund (S) Annette Lind (S)
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Samira Nawa (RV) nfmd. Susan Kronborg (RV)
Rosa Lund (EL) Eva Flyvholm (EL) Aaja Chemnitz Larsen (IA) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Leif Lahn Jensen (S)
Sikandar Siddique (FG) Preben Bang Henriksen (V) Jan E. Jørgensen (V) Anne Rasmussen (V) Karsten Lauritzen (V)
Morten Dahlin (V) fmd. Michael Aastrup Jensen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Peter Skaarup (DF) Karina Adsbøl (DF)
Rasmus Jarlov (KF) Britt Bager (KF) Pernille Vermund (NB) Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG)

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4
Liberal Alliance (LA)	3		